

ÎNCHEIERE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Nineli David împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nineli David împotriva companiei de asigurări „Moldasig” societate cu răspundere limitată, intervenient accesoriu Ion Ciobanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La 07 iulie 2016, avocatul stagiar Igor David a depus cerere de chemare în judecată în numele lui Nineli David împotriva companiei de asigurări „Moldasig” societate cu răspundere limitată (denumirea prescurtată CA „Moldasig” SRL) cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, la 25 iulie 2015, Igor David conducând autoturismul de marcă și model XXXXX, anul producerii 2006, în baza contractului de comodat, pe str. Ciuflea, mun. Chișinău, a fost tamponat de automobilul de marcă și model XXXXX, condus de către Ion Ciobanu.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție seria și număr MAI070608 din 25 septembrie 2015, întocmit de către agentul constatator Sergiu Cociorva, vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut Ion Ciobanu, care deținea pentru automobilul care-l conducea polița de asigurare XXXXX, eliberată de către CA „Moldasig” SA cu termenul de valabilitate de la 22 noiembrie 2014 până la 21 noiembrie 2015.

Astfel, după ce a fost informat asigurătorul vinovatului despre survenirea cazului asigurat, a fost deschis dosarul de daune, iar la 29 iulie 2015 a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/15-1336, prin care s-au stabilit totalitatea deteriorărilor cu stabilirea soluțiilor tehnice, și anume s-a constatat că au fost defectate și necesită a fi înlocuite: aplicație dreapta, bara de protecție față, far față dreapta, suport lateral dreapta, suport față dreapta, aripa față dreapta, suport aripă față dreapta, panou mască față, rezervor spălător parbriz, filtru cărbune, apărător

noroi față stânga/dreapta, capac decorativ roata față dreapta. Totodată, s-a constatat că au fost defectate și necesită a fi reparate: bara protecție față – reparație; contraaripa față dreapta – reparație nr. 1; portieră față dreapta – reparație nr. 1; amplificator bara protecție față – reparație nr. 2; scut motor – reparație; capota motor – vopsire.

Relevă că, după închiderea dosarului de daune, CA „Moldasig SA a propus suma de 12 952 de lei pentru acoperirea prejudiciului cauzat în urma cazului asigurat, apreciind această sumă ca fiind suficientă. Totodată, asiguratorul a condiționat achitarea despăgubirii de asigurare cu semnarea unui acord, prin care părțile vor declara că renunță la orice viitoare pretenție de ordin juridic.

Susține că, CA „Moldasig” SA a motivat cuantumul despăgubirii de asigurare, propus spre achitare, în baza actului de evaluare cost-reparație nr. 13433, întocmit de compania SRL „General Expert” la 31 iulie 2015. Astfel, reprezentantul reclamantei consideră că acest act ridică suspiciuni serioase privind corectitudinea întocmirii, iar suma calculată în baza acestui act nu acoperă integral prejudiciul material cauzat automobilului.

Având în vedere că suma propusă de către CA „Moldasig” SA este insuficientă, și pentru a stabili valoarea reală a prejudiciului cauzat în urma survenirii cazului asigurat, a depus o cerere la Centrul Național de Expertize Judiciare în scopul efectuării constatării tehnico-științifice în scopul stabilirii prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier din 25 iulie 2015. Așa, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1494 din 06 octombrie 2015, valoarea prejudiciului material (calculat) cauzat posesorului automobilului XXXXX, la 25 iulie 2015, conform defectelor indicate în procesul-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/15-1336 din 29 iulie 2015 efectuat de CA „Moldasig” SA constituie suma de 23 513 de lei cu includerea uzurii de exploatare, iar fără aplicarea uzurii suma în mărime de 42 954,88 de lei.

Relevă că, în scopul soluționării pe cale amiabilă a conflictului apărut, la 09 noiembrie 2015 și la 12 decembrie 2015, în adresa asiguratorului au fost expediate somații prin care s-a solicitat achitarea despăgubirii, care a fost stabilită în baza raportului de constatare tehnico-științifică nr.1494 din 06 octombrie 2015 în sumă de 23 513 lei, însă, somațiile nu au fost admise.

Solicită încasarea din contul CA „Moldasig” SA în beneficiul lui Nineli David despăgubirea de asigurare în mărime de 30 000 de lei; a penalității de întârziere în mărime de 2 331,36 de lei; a dobânzii de întârziere în mărime de 1 864,76 de lei; suma de 4 050 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică și compensarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu achitarea taxei de stat, efectuarea constatării tehnico-științifice și expedierea corespondenței.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), prin încheierea protocolară din 03 octombrie 2016 (f.d. 55-56), l-a atras în proces pe Ion Ciobanu, în calitate de intervenient accesoriu.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), prin hotărârea din 16 februarie 2017 (f.d.105, 109-117), a admis parțial cererea de chemare în judecată și a încasat din contul CA „Moldasig” SA în beneficiul lui Nineli David despăgubirea de asigurare în mărime de 10 560,79 de lei, penalitatea în mărime de 2 331,36 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 1 864,76 de lei, suma de 442,70 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat, suma de 642 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru efectuarea raportului de expertiză, suma de 18,40 de lei cu titlu compensare a

cheltuielilor de expediere a corespondenței și suma de 2 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, iar în rest a respins pretențiile ca nefondate.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 23 noiembrie 2017 (f.d.160, 161-167), a respins apelul declarat de Nineli David și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 februarie 2017.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 16, art. 20 alin. (3), art. 21 alin. (4), art. 22 alin. (7), art. 23 alin. (1), art. 28 alin.(1)-(3), art. 40 alin. (7) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule; art. 6 alin. (6), art. 15 alin. (5) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări; art. 6 alin. (1), art. 585, art. 625 alin. (1), art. 619 alin. (1), art. 1315 alin.(1) lit. b), art. 1398 alin. (1) și (3) din Codul civil; art. 131 alin. (4), art. 82, art. 94 alin.(1) și art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă.

În consolidarea soluțiilor sale, instanțele inferioare au reținut că, la momentul producerii accidentului rutier era în vigoare norma care prevedea că prețurile părților componente sau ale pieselor care se înlocuiesc la autovehiculele deteriorate se stabilesc ținându-se cont de gradul lor de uzura.

Astfel, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) și Curtea de Apel Chișinău au remarcat că prejudiciul material cauzat autoturismului de marcă și modelXXXXX, în urma accidentului din 25 iulie 2015, constituie suma de 23 513 lei, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1494 din 06 octombrie 2015, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare, și care este calculată cu deducerea uzurii.

În această ordine de idei, s-a tras concluzia necesității de a încasa din contul CA „Moldasig” SA în beneficiul lui Nineli David suma de 10 560,79 de lei ca diferență dintre despăgubirea de asigurare recunoscută și achitată de asigurător de 12 952,21 de lei și prejudiciul material real cauzat, constatat conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1494 din 06 octombrie 2015 în sumă de 23 513 lei.

Subsecvent, instanțele inferioare au reținut ca fiind întemeiată pretenția cu privire la încasarea penalității de întârziere în limita sumei de 2 331,36 de lei, deoarece, în speță, asigurătorul a încălcat termenul de achitare a despăgubirii de asigurare, or, dosarul de daune a fost încheiat la 06 august 2015 și în aceeași zi fiind emis ordinul nr. 1661-01 prin care s-a dispus achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 12 952,21 de lei, iar achitarea *de facto* având loc la 23 mai 2016.

La fel, s-a conchis necesitatea încasării din contul asigurătorului în beneficiul lui Nineli David dobânda de întârziere în mărime de 1 864,76 de lei, pentru perioada 16 noiembrie 2015 – 25 mai 2016 pentru suma 12 952 lei, or, CA „Moldasig” SA nu și-a executat în termen obligația de a achita despăgubire de asigurare.

La 23 februarie 2018, Nineli David a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, prin care solicită admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate și modificarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 februarie 2016 în sensul admiterii integrale a acțiunii și încasării despăgubirii de asigurare în sumă de 30 000 de lei și compensării cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4 050 de lei (f.d. 171-177).

În motivarea recursului invocă faptul că instanța de apel și prima instanță au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, or, prevederea legală privind aplicarea

gradului de uzură ieșise din vigoare prin modalitatea reglementată de art. 47 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la actele legislative.

Astfel, opinează că instanțele inferioare nu trebuiau să aplice normele legale ce vizează luarea în calcul a uzurii automobilului, deoarece acestea ieșise din vigoare la data producerii accidentului rutier.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Ab initio, instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorului termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentei deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, însă, aceasta a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de comunicare a actului de procedură cu numărul de ieșire 18283 din 19 decembrie 2017 (f.d. 168), iar cererea de recurs a fost depusă la 23 februarie 2018, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe prima filă a cererii de recurs (f.d. 171).

In concreto, referitor la argumentele invocate în susținerea recursului, completul de admisibilitate consideră că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, nu pot fi acceptate criticile recurente cu privire la aprecierea de către instanțele inferioare a unei legi care nu trebuia să fie aplicată și că la data producerii accidentului rutier nu mai erau în vigoare normele legale ce reglementau luarea în calcul a uzurii automobilului la calcularea prețurilor părților componente sau ale pieselor care se înlocuiesc la autovehiculele deteriorate.

La caz, completul de admisibilitate evocă faptul că, potrivit art. 6 alin. (1), (2) și (3) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel.

Astfel, având în vedere că accidentul rutier a avut loc la 25 iulie 2015 și la această dată a survenit cazul asigurat, se deduce că cauza dedusă judecății este guvernată de normele legale în vigoare la data de 25 iulie 2015.

Respectiv, la momentul survenirii cazului asigurat, era în vigoarea art. 40 alin.(7) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în redacția care prevedea că „în perioada stabilită în Legea cu privire la asigurări art.57 alin.(4) lit.a), prețurile părților componente sau ale pieselor care se înlocuiesc la autovehiculele deteriorate se stabilesc, prin derogare de la art. 23 alin. (6) și (7) din prezenta lege, ținându-se cont de gradul lor de uzură, determinat în conformitate cu actele normative ale Autorității de supraveghere”.

Totodată, completul de admisibilitate taxează că, abrogarea ulterioară a normei precitate nu produce efecte juridice și asupra relațiilor care s-au produs în perioada când această normă era în vigoare. Aderent, și adoptarea unei alte norme după survenirea cazului asigurat, normă care este mai favorabilă recurente, nu are protecție juridică asupra situației juridice care s-a născut și s-a stins anterior adoptării sale.

În această ordine de idei, completul de admisibilitate conchide că ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece recurenta nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării

ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Nineli David nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că recurenta a depus prezenta cerere de recurs după ce a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50*).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentei i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nineli David împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A considera inadmisibil recursul declarat de Nineli David împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nineli David împotriva companiei de asigurări „Moldasig” societate cu răspundere limitată, intervenient accesoriu Ion Ciobanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan